

[STOP] RUMORS

POBLE XINÈS

LLICÈNCIA

Creative Commons Reconeixement - NoComercial - SenseObraDerivada (by-nc-nd)

Aquest manual està protegit per una llicència Creative Commons

Reconeixement - NoComercial - SenseObraDerivada (by-nc-nd) i, per tant, aquesta obra es pot copiar distribuir i comunicar públicament sota les condicions següents.

Reconeixement: s'ha de reconèixer i citar l'autor original.

No comercial: no es pot fer servir l'obra per a finalitats comercials.

Sense obres derivades: no es pot alterar, transformar o generar una obra derivada de l'obra original.

[STOP] RUMORS

POBLE XINÈS

1. Presentació	3
2. La població xinesa a Catalunya. La informació en xifres	4
3. Entre moltes altres coses, diuen dels xinesos que...	6
4. Arguments per a desmuntar els rumors	8
4.1. Sobre els estereotips que ens condicionen	8
4.2. Sobre la integració i la convivència	10
4.3. Quan algú confon màfia amb solidaritat	12
4.4. Els impostos no els marca la nacionalitat	14
4.5. Com desmuntar els estereotips	16
5. Conclusions	18
6. Agraïments	20

Material elaborat per:

Institut Diversitas

C/Viladomat 174, 5^a

08015 Barcelona

www.institutdiversitas.org

Àmbit d'Investigació i Difusió Maria Corral

C/Roger de Llúria 89

08009 Barcelona

www.ambitmariacorral.org

Amb el suport de la

Direcció d'Immigració i Interculturalitat

de l'Ajuntament de Barcelona

Coordinació general: **Elena Caballé**

Edició: **Rodrigo Prieto**

Transcripció: **Marina Villa**

Correcció d'estil: **Eulàlia Nuet**

Maquetació: **Rubén Ávila**

Fotografies per ordre de col·locació:

Crowd walking to buses and cars de Jill a Flickr

Portrait Chinese People de Tolar Ludovic a Flickr

Chinese New Year de g.m.kennedy a Flickr

Making Glutinous Rice Ball de QWEbie a Flickr

Attractive Chinese Woman Selling

Sweet Jelly de epSos.de a Flickr

Fotografies dels esdeveniments fetes per l'equip
de Stop Rumors

PRESENTACIÓ

El material que teniu a les mans és un dels resultats del projecte STOP RUMORS, realitzat l'any 2013 gràcies al suport de l'Ajuntament de Barcelona amb el propòsit de combatre els estereotips, prejudicis i rumors que circulen sobre les persones immigrades, concretament, sobre les d'origen xinès.

Aquest document recull les aportacions d'una trentena de representants de diverses entitats d'origen xinès o vinculades amb aquest col·lectiu reunides —el 21 d'octubre de 2013— per reflexionar, debatre i aportar múltiples arguments per a desmuntar els estereotips i rumors més comuns que circulen sobre aquest col·lectiu.

L'antecedent immediat d'aquest projecte és el «Manual Antirumors» que vam publicar l'any 2012 i en el qual recollíem els principals rumors que circulen entre la població sobre set col·lectius d'origens diversos, així com una sèrie de dades i arguments per a desmuntar-los. Va ser justament amb la publicació d'aquell text que vam constatar la necessitat de desmuntar aquests rumors amb els mateixos col·lectius afectats, raó per la qual volguérem organitzar les trobades STOP RUMORS.

Per a la realització d'aquesta sessió de treball vam comptar amb la col·laboració de moltes persones a les quals volem donar les gràcies de manera especial: Begoña Ruiz de Infante, traductora, intèrpret i mediatra als Serveis Públics de Catalunya; Wang Xueying, graduada en secretariat internacional, emprenedora i restauradora; Xu Lingling, traductora, intèrpret i directora de la Escuela China de Barcelona; Gaëlle Patin, responsable del Programa de Comunitats Asiàtiques a Casa d'Àsia; Mercè Carreras, directora de Barcelona Shanghai Women Bridge (BSWB); i Vicent Llorca, assessor de presidència de PIMEC.

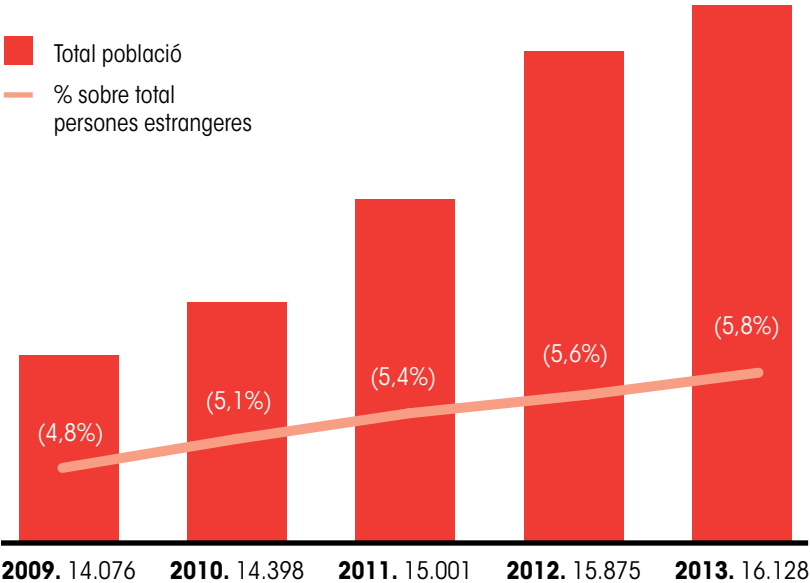
Com veureu, en les pàgines següents trobareu una selecció dels arguments antirumors expressats per les persones participants en la trobada. Si voleu més informació, podeu consultar el nostre «Manual Antirumors», el qual us podeu descarregar de manera gratuïta des de la nostra pàgina web: **www.institutdiversitas.org**

LA POBLACIÓ XINESA A CATALUNYA

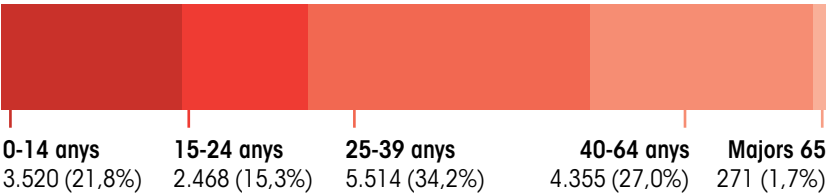
LA INFORMACIÓ EN XIFRES

TOTAL POBLACIÓ XINESA A BARCELONA*

El 17,4% del total de la població resident a la ciutat és població estrangera.

CLASSIFICACIÓ DE LA POBLACIÓ XINESA PER EDATS*

Font de les dades:
 * Informe Estadístic "La població estrangera a Barcelona", basat en el padró a 1 de gener del 2013 del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

POBLACIÓ XINESA A CATALUNYA

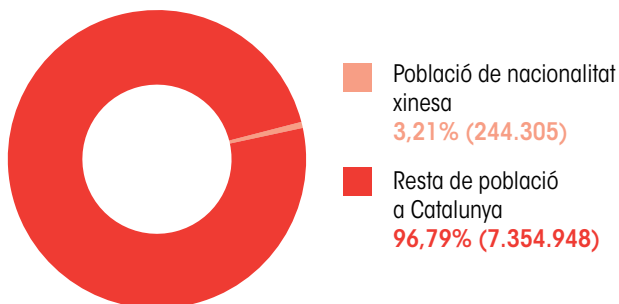
POBLACIÓ XINESA A CATALUNYA**.

Relació amb el total de persones amb nacionalitat estrangera

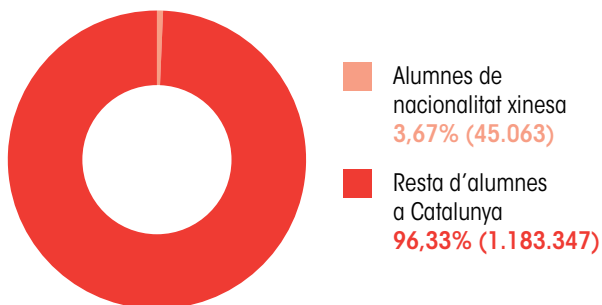
POBLACIÓ XINESA A CATALUNYA**.

Relació amb el total de població catalana

ALUMNES DE N. XINESA A CATALUNYA***.

Relació amb el total d'alumnes

Font de les dades:

** 13è Monogràfic del Butlletí de la Direcció General per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya, "La immigració en xifres", publicat a l'abril del 2012.

*** Dades calculades a partir del total d'alumnes matriculats en centres públics i privats en Educació infantil, Educació primària i Educació secundària (ESO, Batxillerat, CFGM i CFGS).

ENTRE
MOLTES ALTRES
COSES,
**DIUEN SOBRE
ELS XINESOS
QUE...**

**... no es mor
cap xinès a
Espanya...**

...són
mafiosos...

**...són
mafiosos...**

...no pa
impost
**...són
...no paguen
impostos...**

**...exploten
els seus
treballadors...**

...exploten
els seus

cap xin
Espanya

ARGUMENTS PER A DESMUNTAR ELS RUMORS SOBRE ELS **ESTEREOTIPS** QUE ENS CONDICIONEN

«Hay dos tipos de niños chinos. **Unos que nacen aquí o llevan muchos años viviendo aquí en Catalunya y entonces este tipo de estudiantes saben hablar perfectamente el catalán e incluso entre ellos hablan catalán.** En la escuela china, como directora a veces les tenemos que decir que en la escuela china mejor practicar chino, pero a veces es inevitable que en el patio cuando se juntan, entre los niños chinos hablen catalán.»

(Xu Lingling)

«Los sábados muchas veces nos llegan los permisos de ausencia de los padres, porque sus hijos chinos tienen que ir a la fiesta de cumpleaños de algún compañero o (...) tienen un partido de fútbol o de baloncesto y, claro, desde mi punto de vista esto pone en dificultad los estudios de chino, pero siempre lo permito porque es una buena señal de que **se están integrando con sus compañeros de clase de aquí.**»

«(...) casi cada semana hay algunos estudiantes chinos que traen a sus compañeros de clase, de escuela normal, **para enseñarles nuestra escuela** y algunos se quedan a aprender chino.»

(Xu Lingling)

«La primera generación de chinos vino aquí para trabajar, però también venía con la idea de, después de ganar mucho dinero, volver para jubilarse en China, aunque al final muchos sí se quedan. Pero ahora los jóvenes estudiantes que vienen sí que ven el aprender el idioma o idiomas (locales) como un enriquecimiento personal».

(Xu Lingling)

«Hola a todos, soy estudiante de doctorado en la Universidad de Barcelona. Yo no soy comerciante y por eso voy a hablar de otro rumor, el de que ningún chino ha muerto en Catalunya. Pues creo que para desmentir el rumor la mejor respuesta es el libro *¿A dónde van los chinos cuando mueren?* Acabo de leerlo, es de Ángel Villarino y me encantó».

(Ma Kexing)

«Tenemos previsto el ahorrar. Trabajamos ahorrando y ahorramos más de lo que cuentan y por eso vivió la primera generación muy mal, porque no iba con los hijos al parque, no ha tenido vacaciones e incluso yo estoy trabajando desde las ocho de la mañana hasta ahora, si no hubiera venido aquí. Los hijos no, porque ellos dicen «tengo que estudiar, tengo que salir, tengo mis amigos y amigas».

(Joanna YeYe)

ARGUMENTS PER A DESMUNTAR ELS RUMORS SOBRE LA **INTEGRACIÓ** I LA **CONVIVÈNCIA**

«Contrariamente a lo que la gente dice, 'los chinos viven entre ellos', yo me pregunto, le pregunto a Joanna: 'Joanna si a tu restaurante sólo van chinos ¿Qué te pasaría?' (Joanna responde) 'No van chinos'».

(Begoña Ruíz de Infante)

«Hablando sobre la integración y sobre que a veces hay españoles o catalanes que se quejan de que los chinos somos cerrados y que no nos queremos integrar, pues no es cierto, porque yo no tengo ningún problema ni ninguna barrera con el lenguaje, pero en cambio, **me he sentido discriminada** en muchos casos simplemente **por el hecho de ser china**. (...) A veces **no es que no queramos integrarnos, sino que nuestro ambiente no nos lo facilita**».

(Cheng Ajue)

«(...) En el fondo creo que aquí está mi sitio; **aunque la gente me echara de España yo me quedaría aquí**, porque creo que lo más importante es cómo vives, porque en China ya hace doce años que yo salí de allí y ya no tengo mucha familia allí y ya no es mi sitio; aquí, **España ya es mi pueblo y ahora poco a poco vamos a aprender a vivir como la gente de aquí**. Por ejemplo el año pasado yo con mi marido cogí por primera vez vacaciones, no para volver a China, sino vacaciones en la playa y nos gustó mucho y ahora vamos a plantearnos a ver si este año cogemos vacaciones también».

(Wang Xueying)

«Soy estudiante de doctorado de economía en la Universidad Autónoma (...). Yo, que soy chino, no tengo problema para integrarme con los españoles, pero sí encuentro dificultad con la gente de Zhejiang».

(Lei Shi)

ARGUMENTS PER A DESMUNTAR ELS RUMORS QUAN ALGÚ CONFON MÀFIA AMB **SOLIDARITAT**

«Me parece súper importante explicar (...) **cómo a veces asumimos como un gran valor el tema de la innovación, la capacidad de adaptación, de emprender, de buscar nuevos nichos** de mercado. Todo el tiempo se nos está diciendo que hay que buscar nuevas actividades y parece que por eso mismo, por esa misma habilidad de las personas chinas se las estigmatiza».

(Laura Yufra)

«Vivo en Barcelona desde hace más de catorce años y he oído a muchos vecinos o clientes míos decirme: '¿Por qué vosotros los chinos que lleváis pocos años aquí, lleváis todos un reloj bueno o un coche bueno, y nosotros que trabajamos toda la vida no podemos llegar ni a medio coche bueno?' Y esta pregunta me parece que es muy interesante, porque muchos no preguntan pero por dentro están pensando en este tema. Yo he dicho a mis vecinos que cada uno tiene su vida y distribuye su dinero para lo que sea. **Hay gente que destina su dinero para las vacaciones, hay gente que lo invierte en su piso para hacerlo más bonito** o más amplio. Hay gente que prefiere salir o ir más de cena con los amigos. Pero son muchos los chinos que antes vivíamos en China que hemos pasado diez años en guerras y en situaciones muy graves y sin tener nada y por eso cuando llegamos aquí (...) tenemos más oportunidades para **buscarnos la vida, para cambiar a una mejor vida**».

(Ah Yan)

«(...) los bares chinos, ya nos ha contado Xueying, como los negocios se abren con un dinero comunitario, (...) que generalmente no pasa por un acta notarial. **Es el 'yo te presto y tú me devuelves'** y a mí siempre me gusta decir que incluso la gente del norte de China admira a estas personas porque son capaces de hacer este tipo de pactos orales».

(Begoña Ruíz de Infante)

«Sobre el tema de la financiación interna, quería añadir una anécdota. Para los chinos recién casados de aquí, los invitados, en vez de darles regalos, les dan dinero y entonces muchas veces después del banquete o después de la boda, con el dinero recibido, pueden montar un negocio. Es una manera de ayudar a los recién casados (...).

(Xu Lingling)

A woman with dark hair and a red flower-shaped earring is talking on a black mobile phone. She is wearing a white t-shirt with a graphic. The background is a shop filled with various items, including colorful bags and boxes. A large white speech bubble is positioned over her, containing text in Spanish. At the bottom of the image, there is a red rounded rectangle containing more text in Spanish.

ARGUMENTS PER A DESMUNTAR ELS RUMORS

ELS **IMPOSTOS** NO ELS MARCA LA NACIONALITAT

«El otro día vino la inspección de sanidad a nuestro bar y yo al principio dije: '¡Oh!' Pero después nos dijeron eso, eso y eso y yo pensé: 'pues está muy bien, porque **así nos normaliza el negocio para que los negocios** de los chinos estén bien normalizados como los de aquí'».

(Wang Xueying)

«Trabajo en una gestoría y sobre el tema de los impuestos, a veces no se entiende, porque en principio hay muchísima gente que está en Catalunya que dice que a los extranjeros, los primeros cuatro años, están exentos de IVA y de impuestos. (...) Los que dominan el tema saben que esto no es así. **Los extranjeros como nosotros, como otros extranjeros y los españoles, pagamos todos igual.** Todo lo que les toca pagar a los extranjeros es también lo que nos toca pagar a nosotros».

(Cheng Ajue)

«Como hoy es día 21 y es el último día para pagar el impuesto trimestral, pues yo –como hago traducción–, he pagado esto esta mañana. Es que justamente, ha sido hoy y por casualidad lo he traído. Ha salido positivo».

(Xu Lingling)

«En realidad **los chinos que viven en Catalunya son luchadores, pagan impuestos y ayudan a construir este país**, porque eso de trabajar en fin de semana es (...) para facilitar a la gente española, china o marroquí que pueda comprar el fin de semana. Pero eso no sólo sucede en Catalunya, sino también en Holanda, en París, en Nueva York, en Londres y en muchos sitios se trabaja en fin de semana. Lo que pasa es que los españoles o catalanes no cambian de mentalidad y piensan que nosotros al trabajar el fin de semana, quitamos su vida laboral».

(Hua Dong Dai)

ARGUMENTS PER A DESMUNTAR ELS RUMORS COM **DESMUNTAR ELS ESTEREOTIPS**

«Solamente quería decir **que no se generalice** sobre nadie si no se le conoce. Ni español ni chino. Si quieres, conócele».

(Wang Xueying)

«Lo que **me gustaría es poder escoger lo bueno de los chinos y lo bueno de los españoles**».

(Wang Xueying)

«Si el gobierno puede tomar medidas más eficientes para normalizar el sector de las peluquerías y de los salones de belleza o de masajes, seguramente eso puede ayudar a crear una buena imagen (...) de la comunidad china, sobre todo de las mujeres chinas».

(Wang Shangmei)

(Wang Shangmei)

«Entre los propietarios chinos de las peluquerías y de las tiendas de masajes, más del 90% de ellos está en contra de los trabajadores que se dedican al negocio del sexo. Por eso **ellos creen que el gobierno debe tomar medidas para normalizar más este sector y tiene que establecer unas normativas** como, por ejemplo, algún tipo de castigo o de multas para evitar este fenómeno».

«Una frase que me acuerdo que utilizamos en una actividad, en clases de inglés es: 'Live and let live'. 'Vive y deja vivir', es decir, que el entendimiento, la comunicación y el cambio sean pasaje para Stop Rumors y para convivir juntos».

(Lei Shi)

«Creo que **para entender mejor a la comunidad china también hay que tener en cuenta la diversidad dentro de la misma comunidad.** Porque no somos homogéneos, venimos de diferentes lugares de China, que es un país enorme y por eso tenemos diferentes costumbres, culturas e incluso diferentes lenguas. **Somos muy diferentes, es una comunidad muy heterogénea.** Y por otra parte, destacar también que venimos de diferente perfil, tanto cultural como económico».

(Ma Kexing)

CONCLUSIONS

✓ La superfície total de Xina és de 9.700.000 mil km², mentre que a Catalunya és de 32.100 km². És a dir, Xina té 303 vegades més superfície que Catalunya.

A Xina hi ha 56 grups ètnics reconeguts i almenys cinc llengües principals, a part d'una desena més de dialectes que es parlen en algunes zones concretes del país.

✓ La majoria de les persones xineses que viuen a Catalunya provenen de la província de Sichuan, ubicada al sud-oest del país, amb prop de noranta milions d'habitants i 485.000 km². La capital és la ciutat de Chengdu, on viuen més de catorze milions de persones.

✓ La dita popular «m'estàs parlant en xino» expressa perfectament la dificultat que solen tenir els habitants de la Península per entendre no sols l'idioma, sinó la cultura xinesa. Un factor clau en aquesta dificultat és la diferència entre els alfabetes llatí (que utilitzen la llengua catalana i la castellana, i gairebé totes les llengües europees) i l'escriptura xinesa, de caire pictogràfic o ideogràfic.

✓ Els mitjans de comunicació tenen una gran responsabilitat en la manera com són percebudes les persones xineses per la resta de la societat, ja que sovint es limiten a mostrar la part «exòtica» del col·lectiu i no entren a retratar la seva complexitat. Amb el cinema passa

✓ **Si a Catalunya som capaços de reconèixer importants diferències entre els habitants de les seves quatre províncies (Tarragona, Lleida, Girona i Barcelona), molta més diversitat podríem trobar en un país moltes vegades més extens, més poblat i més divers culturalment que Catalunya. Aquest sol argument numèric ja ens serveix per a sostenir que qualsevol generalització sobre el poble xinès és –com a mínim– injusta i poc ajustada a la realitat.**

el mateix. Moltes pel·lícules no fan més que reproduir els estereotips negatius sobre Xina i les persones que l'habiten.

✓ Hi ha una contradicció de base en l'actitud que moltes persones tenen davant la comunitat xinesa que viu a Catalunya: mentre per una banda els critiquen perquè treballen més hores i dies per setmana, per l'altra, els agrada comptar amb les seves botigues, que fan horaris més llargs i on es pot trobar gairebé de tot i a molt bon preu. També és paradoxal que mentre en uns sectors de la societat persisteix un enorme prejudici envers les persones xineses, en altres no fan més que mirar-la com una oportunitat per a superar la crisi econòmica o com una rica font de saviesa mèdica, culinària i de benestar físic i espiritual.

✓ A Catalunya hi ha molts ciutadans xinesos que treballen promovent la integració i la convivència intercultural en diferents àmbits i encara més, altres que dia a dia construeixen relacions positives amb les persones del seu entorn... Una altra cosa és que els mitjans de comunicació no els prestin atenció.

✓ El mutu coneixement entre persones xineses i no xineses és una peça clau per a desmuntar els estereotips i rumors que circulen sobre aquest col·lectiu, ja que permet posar carn i ossos i històries de vida als tòpics que els estigmatitzen.

✓ El treball conjunt és un poderós antídoto contra els rumors. El fet que un grup de persones comparteixin el mateix objectiu farà que més enllà de les seves diferències, puguin sumar forces per a construir juntes. Ningú no diu que sigui fàcil, però és possible.

La població total estimada de Xina en l'actualitat és de 1.500 milions de persones, mentre que a Catalunya és de set milions. És a dir, Xina té 214 vegades més població que Catalunya.

L'enorme importància que es dona a la família en la cultura xinesa serveix per a explicar diverses pràctiques que –des d'una perspectiva europea– semblen sospitoses o són qualificades directament com a «delictives». On les persones xineses veuen «suport familiar», «solidaritat» o «confiança», occident només hi veu una cosa: «màfia».

AGRAÏMENTS

Agraïm sincerament la col·laboració de totes les persones que van fer possible la jornada del 21 d'octubre:

PONENTS

- **Begoña Ruiz de Infante**, traductora, intèrpret i medidora als Serveis Públics de Catalunya. Experta en la comunitat xinesa
- **Wang Xueying**, graduada en secretariat internacional. Emprenedora i restauradora
- **Xu Lingling**, traductora, intèrpret i directora de la Escuela China de Barcelona

PARTICIPANTS

- **Hua Dong Dai**, associació de comerciants xinesos
- **Lei Shi**, estudiant
- **Wang Shangmei**, comerciant
- **Chun Ian**, comerciant
- **Chen Shufen**, comerciant
- **Gaëlle Patin**, responsable del Programa de Comunitats Asiàtiques. Casa Asia
- **Mercè Carreras**, directora Barcelona Shangai Women Bridge (BSWB)
- **Maria Font**, directora Biblioteca Can Peixauet. Santa Coloma de Gramenet
- **Nati Manzano**, treballadora social del Departament de Migració de Càritas Barcelona
- **Vicent Llorca**, assessor de presidència de PIMEC
- **Jaime Mateu**, mediador de la comunitat xinesa a Santa Coloma de Gramenet
- **Jaume Romero**, coordinador de l'equip de mediadors de Santa Coloma de Gramenet

- **Laura Yufra**, doctora en psicologia social; experta en temes d'interculturalitat
- **Maria Viñas**, consellera delegada de la Fundació Carta de la Pau
- **Jose Peñín**, responsable de comunicació i portaveu de SOS Racisme
- **Maria Pastor**, responsable de projectes interculturals. Xarxa Barcelona Antirumors
- **Marifé Calderón**, tècnica de gestió i planificació de la Direcció de Serveis d'Immigració i Interculturalitat de l'Ajuntament de Barcelona
- **Zhang Qinfeng**, periodista de Lianhe Shibao
- **Joanna Ye Ye**, comerciant
- **Ah Yan**, comerciant
- **Anna Bermúdez**, reagrupació familiar
- **Cheng Ajue**, estudiant
- **Elena Suárez**, medidora de la comunitat xinesa
- **Ma Kexing**, estudiant de doctorat a la Universitat de Barcelona
- **Chen Qian**, comerciant
- **Zhao Jing**, periodista
- **Li Yifei**, periodista
- **Aurora Lonetto**, estudiant. Investigació sobre comerç nouvingut
- **Míriam Llenas**, responsable d'activitats del Catàleg. Tècnica d'Interculturalitat. Ajuntament de Barcelona
- **Martina Frangiolini**, estudiant en pràctiques de la Universitat La Sapienza de Roma

ORGANITZACIÓ

Elena Caballé, Institut Diversitas

Marta Palau, Àmbit Maria Corral

Marina Villa, Àmbit Maria Corral

Marta Miquel, Àmbit Maria Corral

MODERADOR

Rodrigo Prieto, director de continguts de l'Institut Diversitas

[STOP] RUMORS

Un projecte
de:

institut
diverSitas

àmbit maria corral
d'investigació i difusió

Amb
el suport
de:

Ajuntament de
Barcelona

Amb la
col·laboració
de:

CASA ASIA

